

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1940.

Första kammaren.

Nr 4.

Onsdagen den 21 augusti.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Upplästes två från andra kammaren ankomna protokollsutdrag, nr 32 och 33, utvisande att nämnda kammare förenat sig med första kammaren i dess beslut att tredje särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 16, med förslag till förordning om värnpliktslån, m. m. samt att andra särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 17, angående anvisande å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 av anslagsmedel för vissa byggnadsarbeten m. m. vid försvarsväsendet, m. m.

Vid sedermera skedd föredragning av berörda kungl. propositioner hänvisades desamma, nr 16 till tredje särskilda utskottet och nr 17 till andra särskilda utskottet.

Föredrogos ånyo första särskilda utskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt att använda försvarsobligation såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt, m. m.; och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss skattefrihet beträffande svenska statens sparobligationer.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogos ånyo andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 1, angående fortsatt giltighet av gällande förskottsstat för försvarsväsendet m. m.; och

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser vissa anslag till hov- och slottsstaterna.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogos ånyo andra särskilda utskottets utlåtande nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till vissa befästningsanläggningar.

*Anslag till
vissa befäst-
ningsanlägg-
ningar.*

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i proposition nr 1 under fjärde huvudtiteln därom gjorda framställning hade utskottet i förevarande utlåtande hemställt, att riksdagen måtte till Vissa befästningsanläggningar å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 under fjärde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 41,000,000 kronor.

Herr **Lindhagen**: Herr talman! Jag har väckt en motion, som just berör främst denna sak. Yrkandet går nämligen ut på mätta även i upprustningen nu omsider och särskilt de ytterligare fästningsbyggnaderna. Den motionen

Första kammarens protokoll vid urtima riksdagen 1940. Nr 4.

1

Anslag till vissa befästningsanläggningar. (Forts.)

finns inte ens omnämnd i betänkandet, och jag förstår, att då den kanske förtäckt röjer någon sympati för fredens idé, får den inte komma fram.

Jag har emellertid inte något yrkande om fyllande av detta tomrum i utskottsbetänkandet. Motionsrätten är även på detta sätt åsidosatt. Talmannen borde vägra att ställa proposition på ett sådant olagligt yttrande.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i det nu föredragna utlåtandet hemställt.

Föredrogs ånyo andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser sjätte huvudtiteln;

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser sjunde huvudtiteln;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvesteringar i statens affärsverksfonder m. m.;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv av vattenrätt i Ume älv m. m.; samt

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av skyddsrum vid vissa skyddshem.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Ang. besiktningstvång för älgkött m. m.

Föredrogs ånyo tredje särskilda utskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

Genom en den 1 augusti 1940 dagtecknad, till tredje särskilda utskottet hänvisad proposition, nr 13, hade Kungl. Maj:t dels föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, dels ock beslutat inhämta riksdagens yttrande över ett likaledes vid propositionen fogat förslag till kungörelse om tillämpning i fråga om älgkött av förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara.

Utskottet hade i det nu ifrågavarande utlåtandet på anförda skäl hemställt,

A) att det i förevarande proposition framlagda förslaget till förordning om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus måtte av riksdagen antagas; samt

B) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela, att riksdagen icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget till kungörelse om tillämpning i fråga om älgkött av förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara.

Herr **Tamm**: Herr talman! För några år sedan gjorde Svenska jägareförbundet en hemställan om införande av obligatorisk köttkontroll i fråga om älgkött. Denna hemställan har föranlett Kungl. Maj:t att framlägga det förslag, som nu behandlas, ett förslag som också vunnit vederbörande utskotts enhälliga tillstyrkan.

Ang. besiktningstvång för älgkött m. m. (Forts.)

Meningen är alltså, att älgköttet skall besiktigas efter samma regler och bestämmelser som annat kött. För närvarande är dylik besiktning obligatorisk i praktiskt taget alla samhällen med ett invånarantal av 4,000 eller däröver. I mindre samhällen och i övriga kommuner i landet kan köttbesiktningstvång stadgas av länsstyrelsen efter framställning av de kommunala myndigheterna. I allt större utsträckning tycks intresset för dylik frivillig anslutning till köttbesiktningstvånget också göra sig gällande, men i regel önska givetvis inte smärre samhällen och kommuner anordna egna köttbesiktningplatser — det blir för dyrt — utan ansluta sig till centrala upptagningsplatser inom större områden. Detta möter naturligtvis inte heller några praktiska olägenheter, ty i regel går det väl så till, att slaktdjuren hämtas av slakteriföreningen och genom dess förmedling forslas till slakthus. respektive besiktningplatser.

Vad älgarna beträffar, blir däremot förhållandet ett annat. Visserligen säljas ju en del kroppar i allmänna marknaden som annat kött, men på många ställen önskar man utförsälja köttet, t. ex. vid ett större bruk, till lågt pris till befolkningen på platsen. Samma kan vara förhållandet inom hemmansägaresammanslutningar, som ju bli allt vanligare med den nuvarande jaktlagstiftningen. Det förefaller ganska orimligt att i dylika fall framtvunga ett forslande av älgköttet fram och tillbaka, säkerligen ofta miltals, för att få det besiktigat.

Det enda naturliga och praktiska tillvägagångssättet i detta fall vore givetvis, att medicinalstyrelsen speciellt beträffande älgköttet, eventuellt efter framställning av de kommunala myndigheterna, bemyndigade läns- eller distriktsveterinären att verkställa besiktning direkt ute i bygderna åtminstone i de fall, där det kan bli tal om något större antal älgar. Att ett sådant förfarande skulle kunna förorsaka några större olägenheter, synes väl knappast tänkbart. Stel formalism hava vi mer än nog av här i landet, och det kan icke skada, om vi söka få till stånd något litet mera smidighet ibland i den praktiska tillämpningen av lagar och författningar.

Om alltså medicinalstyrelsen nu icke kan påvisa några verkligt tyngande praktiska olägenheter i detta förslag, vågar jag uttala en förhoppning om att chefen för jordbruksdepartementet ville åtminstone taga frågan under övervägande och på administrativ väg söka ordna upp detta lilla problem. Tyvärr var tiden så knapp, att detta ärende måste hastigt behandlas inom utskottet med hänsyn till att älgjakten ju snart börjar. Eljest anser jag mig ha en viss berättigad förhoppning på att utskottet i dess helhet skulle hava ställt sig bakom en dylik hemställan.

Jag har, herr talman, icke något yrkande att framställa.

Herr **Gärde**: Herr talman! Såsom framgick av herr Tamms yttrande har inom utskottet icke förelegat någon som helst meningsskiljaktighet i fråga om huruvida besiktningstvång, när det gäller älgkött, borde införas eller ej. Den av herr Tamm berörda frågan faller helt och hållet inom det administrativa området. Det är Kungl. Maj:t. som i tillämpningsföreskrifterna till lagen har att utfärda bestämmelser för köttbesiktningebyråer, deras antal och verksamhetsformer. Inom utskottet uttalades, såsom herr Tamm också erinrade om, på den punkten icke något som helst önskemål, och utskottet har alltså icke på något sätt tagit ståndpunkt till den av herr Tamm här framförda frågan. Huruvida skäl föreligga för att skapa vissa lättnader på detta område särskilt beträffande älgkött, är en fråga, som det givetvis ankommer på jordbruksministern att i första hand pröva. Jag vill emellertid påpeka, att tiden till dess besiktningstvånget skall tillämpas, med hänsyn till den snart stun-

Ang. besiktningstvång för älgkött m. m. (Forts.)
dande jaktsäsongen är mycket knapp. Det förefaller mig därför ganska ovisst, om innan dess särskilda anordningar kunna härom vidtagas.

Jag ber, herr talman, att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, bifölls vad utskottet i det under behandling varande utlåtandet hemställt.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11.20 f. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 24 augusti.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 18, angående ytterligare statsbidrag för utredning rörande reglering av Övre och Nedre Olandsån i Uppsala och Stockholms län.

Herr **Ström, Fredrik**, erhöll på begäran ordet och anförde: Jag får hemställa, herr talman, att kammaren för sin del måtte besluta, att andra särskilda utskottet skall behandla Kungl. Maj:ts nu avlämnade proposition nr 18, angående ytterligare statsbidrag för utredning rörande reglering av Övre och Nedre Olandsån i Uppsala och Stockholms län, ävensom de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i detta ämne eller andra i oskiljaktigt sammanhang därmed stående frågor.

Tillika hemställer jag, att andra kammaren måtte inbjudas att i detta beslut förena sig med första kammaren.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Ett protokollsutdrag i ämnet justerades och avsändes till andra kammaren.

Justerades protokollen för den 16, 17 och 20 innevarande månad.

Anmälades och godkändes första särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt att använda försvarsobligation såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt, m. m.; och

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss skattefrihet beträffande svenska statens sparobligationer.

Anmäldes och godkändes tredje särskilda utskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 5, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

Föredrogs och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 18.

Anmäldes och bordlades

andra särskilda utskottets utlåtanden och memorial:

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser åttonde huvudtiteln;

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser vissa anslag under nionde huvudtiteln;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser tionde huvudtiteln;

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvestering i statens utlåningsfonder;

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser femte huvudtiteln;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen angår kapitalinvesteringar i statens allmänna fastighetsfond avseende socialdepartementets verksamhetsområde;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förflyttning av viss stationsutrustning vid telegrafverket;

nr 16, angående ersättning till kansli- och vaktpersonal hos andra särskilda utskottet;

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser anslag till försvarsväsendets verkstadsnämnd jämte en i anledning av propositionen väckt motion;

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bidrag till anskaffande av gasgeneratorer för jordbrukstraktorer;

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond,

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser kapitalinvestering i statens allmänna fastighetsfond för byggnads- och inredningsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet;

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser vissa kapitalinvesteringar i fonden för förslag till statsverket; och

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 av anslagsmedel för vissa byggnadsarbeten m. m. vid försvarsväsendet; samt

tredje särskilda utskottets utlåtanden och memorial:

nr 2, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp, m. m. dels ock en i ämnet väckt motion;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av fjärde stycket i övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling; och

nr 4, angående ersättning till kansli- och vaktpersonalen hos tredje särskilda utskottet.

Justerades ytterligare protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.08 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Måndagen den 26 augusti.

Kammaren sammanträdde kl. 8 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Herr statsrådet *Bergquist* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 21, angående anslag till lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift;

nr 22, angående anvisande av medel till spannmålskreditfonden; och

nr 24, angående vissa åtgärder för bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur.

Herr **Heiding** erhöll på begäran ordet och anförde: Jag får hemställa, herr talman, att kammaren för sin del måtte besluta, att andra särskilda utskottet skall behandla Kungl. Maj:ts nu avlämnade propositioner nr 21, angående anslag till lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift, nr 22, angående anvisande av medel till spannmålskreditfonden, och nr 24, angående vissa åtgärder för bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur, ävensom de ytterligare framställningar, som kunna komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i oskiljaktigt sammanhang därmed stående frågor.

Tillika hemställer jag, att andra kammaren måtte inbjudas att i detta beslut förena sig med första kammaren.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Ett protokollsutdrag i ämnet justerades och avsändes till andra kammaren.

Upplästes ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 39, utvisande att nämnda kammare förenat sig med första kammaren i dess beslut att andra särskilda utskottet skulle behandla Kungl. Maj:ts proposition nr 18,

angående ytterligare statsbidrag för utredning rörande reglering av Övre och Nedre Olandsån i Uppsala och Stockholms län, m. m.

Vid härefter skedd föredragning av ifrågavarande kungl. proposition, nr 18, hänvisades densamma till andra särskilda utskottet.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran andra särskilda utskottets utlåtanden nr 9—15.

Vid föredragning av andra särskilda utskottets memorial nr 16, angående ersättning till kansli- och vaktpersonal hos andra särskilda utskottet, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Föredrogos men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran andra särskilda utskottets utlåtanden nr 17—22 samt tredje särskilda utskottets utlåtanden nr 2 och 3.

Vid föredragning av tredje särskilda utskottets memorial nr 4, angående ersättning till kansli- och vaktpersonalen hos tredje särskilda utskottet, bifölls vad utskottet i detta memorial hemställt.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 21, 22 och 24 blevo desamma på begäran bordlagda.

Anmälades och bordlades tredje särskilda utskottets utlåtande nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om värnpliktslån.

Justerades ytterligare protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 8.10 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
